

Om at finde emner og tilrettelægge aktiviteter.

Når man til Natur/Teknik undervisningen vil søge efter emner i den biologiske/fysiske omverden, er det naturligt at tage udgangspunkt i fænomener og forhold, som i forvejen tiltrækker sig opmærksomhed. Derved kan man udnytte den motivation - den nysgerrighedsaktivering -, der skabes ved det nye, uforståelige, morsomme, farlige eller foranderlige i situationen.

En undren sætter som regel en udforskende, videnssøgende adfærd i gang. Der leges, der eksperimenteres, der stilles spørgsmål, der læres, - indtil der opstår en grad af (foreløbig) "mæthed".

Vor undervisning bliver let uvedkommende eller meningsløs (dvs udefra påduttet og derved forfejlet), medmindre vi forstår at drage nytte af den motivation, som eleven (barnet) selv oplever. Som lærere behøver vi dog ikke vente på, at denne motivation kommer af sig selv. Vi har lov til at fremprovokere og igangsætte den ved at finde spændende og interessante ting frem - og så "smede mens jernet er varmt".

De fænomener i vor omverden, der rummer den kvalitet: At kunne fange opmærksomheden' er i første række processer, hvor der sker ændringer, - hvor der opstår forandringer enten i nuet eller mens tiden går. For eksempel lys-mørke, varme-kulde, bevægelser, vækst, farveændringer osv.

Da sådanne ændringer ofte er ledsaget af eller er et udtryk for energiomsætninger eller energiflytninger, kan man udmærket i en systematisk behandling "komme om ad" alle fysiske-biologiske fænomener ved at tage udgangspunkt i solens energiudstråling (lys mm) og følge energiens passage gennem de biologiske og fysiske systemer. Men det er en voksens måde at arbejde på.

I en aktuel undervisningssituation på de yngste klassetrin eller mellemtrinnet kan man ikke forlade sig på, at overblik og systematisk arbejdsform er til stede. Det må først udvikles. En voksens systematiske doceren har derfor en tendens til at virke dræbende på den umiddelbare undren og de fabulerende og kreative evner, der heldigvis er fremherskende på disse klassetrin, og som er vigtige, når man skal eksperimentere og lære nyt - også hos voksne.

Man må nok snarere søge at tilrettelægge små enkeltstående situationer eller aktiviteter, som - alt efter børnenes alderstrin, forudsætninger og motivation - kan virke som "oplevelsesbobler", hvor der sker en erkendelsesudvidelse, og som sammen med andre "oplevelsesbobler" til sidst danner den voksnes overblik og systematiske arbejdsform.

Povl-Otto Nissen
Cand.pæd.fysik